

PÄÄTTÄJÄKIRJE 2022

Hyvä hyvinvointialuejohtaja ja aluevaltuutettu

Sosiaali- ja terveysministeriö lähestyi kirjeellään 7.10.2022 (VN/3458/2022) hyvinvointialuejohtajia ja aluevaltuutettuja. Kirjeessä kuvataan sosiaali- ja terveydenhuollon haittapahtumien merkittäviä euromääräisiä kustannuksia sekä kansallisen [Asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian ja toimeenpanosuunnitelman 2022–2026](#) tavoitteita, toimijoita, viestintää ja toimeenpanoa.

Ministeriön viesti oli, että asiakas- ja potilasturvallisuus nostetaan vahvasti esille hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyessä.

Asiakas- ja potilasturvallisuus hyvinvointialueiden strategioissa, johtamisen rakenteissa, sopimusohjauksessa ja omavalvonnassa

Hyvinvointialueilla juuri nyt tehtävät päätökset vaikuttavat tulevien vuosien asiakas- ja potilasturvallisuuteen. Turvallisuutta varmistavat rakenteet, menettelyt ja vastuut kannattaa sisällyttää johtamisjärjestelmiin ja seurantatietoa kerätä ja arvioida jatkuvasti. Tämä tarkoittaa asiakas- ja potilasturvallisuuden tavoitteiden kirjoittamista hyvinvointialueen strategioihin ja turvallisuusasioiden säännöllistä esittelyä hyvinvointialueen päättäville ja arvioiville toimielimille.

Kriittistä on myös sisällyttää asiakas- ja potilasturvallisuutta sekä laatua varmistavat kriteerit ostopalvelu- ja ulkoistamissopimuksiin.

Lakisääteinen omavalvontaohjelma (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, 40 §; <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210612>) on hyvinvointialueen turvallisuustyökalu, jolla varmistetaan, että palveluiden asiakas- ja potilasturvallisuus sekä laatu ovat riittävät. Hyvinvointialueella tarvitaan myös riittävät turvallisuus- ja valvontaosaamisen voimavarat.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus tarjoaa tukea hyvinvointialueille

[Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus](#) koordinoi STM:n ohjaamana asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimeenpanoa hyvinvointialueilla ja seuraa ja arvioi sen toteutumista. Hyvinvointialueiden ja sidosryhmien asiantuntijoiden kanssa valmisteilla on konkreettinen toimenpideohjelma ja toimeenpanon itsearvioinnin mittarit. Tämä julkaistaan 2023 alkuvuonna. Myöhemmin 2023 valmistuu strategian toimeenpanon seuranta- ja arviointisuunnitelma.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus on toistaiseksi tuottanut hyvinvointialueiden tueksi:

- [Tarkistuslistan johtamisen rakenteista asiakas- ja potilasturvallisuuden sekä sote-järjestämisvastuuseen kuuluvien valvontamenettelyjen \(omavalvonta\) kannalta](#)
- [Tarkistuslistan sopimusohjauksessa asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta huomioitavista seikoista liittyen yksityisten sote-palvelujen hankkimiseen.](#)

Vuoden 2022 aikana valmistuvat:

- Runko palvelunjärjestäjän lakisääteisen omavalvontaohjelman sisällöksi.
- Tarkistuslista digitaalisten ja etänä annettavien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen hankinta- ja ulkoistamissopimuksiin.

Edellä mainittujen dokumenttien valmisteluun on osallistunut [valtakunnallinen verkosto](#), johon kuuluu yli 120 asiantuntijaa kaikilta hyvinvointialueilta ja sidosryhmistä.

Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskuksen verkkosivuille kootaan työkaluja ja toimintamallien kuvauksia strategian toimeenpanon tueksi. Uusista julkaisuista viestitään [Twitterissä @patkeskus](#) ja LinkedIn:issä www.linkedin.com/company/finnish-centre-for-client-and-patient-safety/ asiattunneilla [#asiakasturvallisuus](#), [#potilasturvallisuus](#) ja [#mallimaa2026](#).

Visio: Suomi asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa 2026 – vältämme vältettävissä olevan haitan			
Strateginen kärki 1 Yhdessä asiakkaiden ja potilaiden kanssa	Strateginen kärki 2 Hyvinvoivat ja osaavat ammattilaiset	Strateginen kärki 3 Turvallisuus ensin kaikissa organisaatioissa	Strateginen kärki 4 Parannamme olemassa olevaa
Tavoite 1.1 Lisäämme osallisuutta turvallisuuden parantamiseksi	Tavoite 2.1 Varmistamme turvallisuusosaamisen ja sen lisääntymisen läpi työuran	Tavoite 3.1 Avoin ja saatavilla oleva tieto ohjaa toimintaamme ja lisää turvallisuutta	Tavoite 4.1 Lisäämme lääkehoidon turvallisuutta yhteisillä toimintatavoilla
Tavoite 1.2 Edistämme asiakas- ja potilasturvallisuustyötä samaa tahtia	Tavoite 2.2 Luomme turvallisuutta tukemalla työhyvinvointia	Tavoite 3.2 Varmistamme kaikille turvalliset etä- ja digipalvelut	Tavoite 4.2 Huolehdimme laitteiden ja tietojärjestelmien käytön turvallisuudesta
Tavoite 1.3 Asiakkaiden, potilaiden ja läheisten kokemukset ohjaavat palveluidemme kehittämistä	Tavoite 2.3 Parannamme turvallisuutta aktiivisella johtamisella	Tavoite 3.3 Turvallisuuskulttuuri on toimintamme perusta	Tavoite 4.3 Yhtenäistämme hyvät infektioerjunnan käytännöt
Vahvistamme ja luomme edellytykset kansalliselle ja alueelliselle turvallisuustyölle			

Keskus tarjoaa [koulutusta ja tapahtumia](#), jotka ovat kaikille avoimia ja maksuttomia.

[Uutiskirjeestä](#) ja [NO HARM - verkkolehdestä](#) voi lukea uusinta tietoa ja ajankohtaisia asioita.

Strategiakortteja (kuvassa) voi tilata osoitteesta: noharm@ovph.fi.

Asiakas- ja potilasturvallisuuden mittaristoa testataan

[VN TEAS -hankeraportti "Potilas- ja asiakasturvallisuuden tilannekuva ja seurantamenettely"](#) suosittaa, että muiden turvallisuuskriittisten alojen tapaan myös sosiaali- ja terveydenhuollossa otetaan käyttöön turvallisuuden järjestelmällinen seuranta. Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus koordinoi mittareiden pilotointia ja kehittämistä. Hyvinvointialueet ovat tervetulleita mukaan johtamisen ja itsearviointimittarien testaamiseen sekä vertailumittareiden määrittelyyn.

Lisää tietoa päättäjille

Keskuksen asiantuntijat ovat vierailleet jo useilla hyvinvointialueilla päättäjien, johdon ja asiantuntijoiden tilaisuuksissa kertomassa uudesta strategiasta ja asiakas- ja potilasturvallisuuden toimeenpanosta. Vastaamme mielellämme puhujapyyntöihin.

Julkaisemme kaksi kertaa vuodessa päättäjäkirjeen, johon kootaan ajantasaista tietoa kansallisen asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian toimeenpanon etenemisestä hyvinvointialueilla 2022–2026. [Tilaa päättäjäkirje tästä.](#)

Tehdään yhdessä Suomesta asiakas- ja potilasturvallisuuden mallimaa!

Tuija Ikonen
johtaja, Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
potilasturvallisuuden professori, Turun yliopisto
tuija.ikonen@ovph.fi

Hanna Toivainen
ohjelmapäällikkö, FT (kansanterveys), YTM
Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
hanna.toivainen@ovph.fi

Jakelu: Hyvinvointialueiden kirjaamot

Tätä kirjettä voi jakaa edelleen hyvinvointialueiden johtajille sekä laadun, vaikuttavuuden, turvallisuuden ja valvonnan asiantuntijoille.

<https://asiakasiapotilasturvallisuuskeskus.fi/asiakas-ja-potilasturvallisuusstrategia/hyvinvointialueita-koskevat-strategiset-tavoitteet/>